

KÖNYVTÁRI

1962/1

HIRADÓ

K Ö N Y V T Á R I   H I R A D Ó

Fejér megye közművelődési könyvtárosai számára

/Körlevélként/

"A könyv a szocialista kultúra
leghatalmasabb fegyvere."

Gorkij

EREDMÉNYEKBEN, SIKEREKBEN GAZDAG ÚJESZTENDŐT kívánunk megyénk
valamennyi könyvtárosának KÖNYVTÁRI HIRADÓNK első számának
megjelenése alkalmából.

Megyénkben 1959. óta valamennyi községünk önálló könyvtárral
rendelkezik, s a korábbi évektől eltérően nemcsak néhány, ha-
nem községként is többszáz kötettel szaporodnak a könyvek,
amelyek községeink dolgozói rendelkezésére állnak. Vannak még
olyan községek, ahol önálló helyiség, berendezés hiánya, vagy
éppen az alacsony költségvetési keret miatt sok javítani va-
lónk van.

Azonban általában sok biztató jelenség tesz minket, könyvtárosokat optimistává. Egyre több községben értik meg a szocialista tudat nevelésében fontos és nagy szerepet játszó KÖNYV fontosságát. Járásaink és községeink vezetői a községfejlesztési alapról jelentős összegekkel támogatják a községek könyvbeszerzését, szaporodnak azok a könyvtárak is, amelyek művelődési házakban, vagy önálló helyiségekben kapnak elhelyezést. Szépen berendezett, csinos, jó könyvekkel és folyóiratokkal felszerelt könyvtáraink száma egyre nagyobb lesz.

A még jobb, és eredményesebb könyvtári munka érdekében bocsájtsuk közre Könyvtári Híradónk első számát.

Célunk az, hogy szerves kapcsolatot teremtsünk valamennyi könyvtáros munkatársunkkal, hogy egymás gondjáról, örömről többet tudjunk, s lehetőséget nyujtsunk a jó módszerek, helyes kezdeményezések elterjesztéséhez, hogy közös nagy ügyünkben gyorsabban lépjünk előre. Kicsiny láncszem ez a nagy munkában, de rajtunk múlik, erős kötelék, baráti és munkatársi kapcsolat, összefűző erő, vagy erőtlen pislákoló láncocska lesz-e a negyedévenként megjelenő Könyvtári Híradó.

Kérjük munkatársainkat, problémáikkal, eredményeikkel és örömeikkel keressék meg szerkesztőségünket.

1952. évi könyvtári munkájukhoz erőt, egészséget, s eredményekben gazdag esztendőt kívánunk.

Dr. Csongor Endréné
könyvtárvezető

kötet könyvet kölcsönzött ki egy olvasó/, aminek következtében a megyében /és országosan is/ az a helyzet alakult ki, hogy a rendelkezésre álló könyvanyag mennyisége még a jelenlegi olvasótábor igényeinek is alig felel meg. Ugyanakkor az olvasótáborzási terv 1962-re 12%-os olvasóarányt ír elő Fejér megyére, s ennek teljesítése a könyvtáraink elsőrendű feladata.

Ennek a fontos feladatnak a megalapozottá, valóssá tételéhez a községi könyvtárakat a következő évben mintegy 60.000 kötettel kellene fejleszteni, aminek a közvetlen pénzügyi kihatásai /nem számítva az elrongyolódott könyvanyag pótlását, a gyarapodással szükségessé váló új szekrények, polcok beszerzését, stb./ kb. 1,2 millió, tehát községenként átlag mintegy 12.000 Ft-ot jelentenek.

ÖSSZEFOGLALVA tehát: bármilyen ugrásszerűen gyorsult is a könyvtáraink fejlődésének üteme, ez a fejlődés az élet által támasztott új követelményeknek nem felel meg - viszont a fejlesztés további gyorsítása meghaladná a községek költségvetési lehetőségeit. Egyetlen kivezető út kínálkozik:

a társadalom összefogása a könyvtárak fejlesztése érdekében.

Erre hivatott a most meginduló "Könyvbarát" mozgalom.

A "KÖNYVBARÁT" MOZGALMAT a Hazafias Népfront Országos Tanácsa, a Magyar Nők Országos Tanácsa és a Szövetkezetek Országos Szövetsége hívta életre, hogy a három szervezet tömegerejére támaszkodva mozgassa meg a társadalmat a tudat átforgalmazásában igen fontos szerepet játszó könyvtárügy fejlesztésére. A rész-célok: a lakosság minél szélesebb rétegeinek bevonása az olvasótáborba, a könyvtárak propagatív-nevelő munkájának támogatása, s a könyvtárak elhelyezési és állományviszonyainak a megjavítása.

Már az eddigiek szembetűnően tanúsítják, hogy ez a mozgalom

hatalmas jelentőségű a könyvtárak szempontjából:

elsőrendű céljaink, feladataink teljesítéséhez kívánja a társadalom segítségét biztosítani.

A segítség természetesen nem jelenti azt, hogy ezentúl mások végzik el helyettünk a munkát. Feladataink nem csökkennek.

Visszont a mozgalom kibontakozása azt eredményezi, hogy a könyv-

tapos nem áll egyedül a közösségben, hanem a tömegszervezetek támogatják tevékenységét propagandával, tanácsokkal, szervező munkával, és nem utolsósorban anyagi eszközökkel.

A mozgalommal kapcsolatos részfeladatokra e helyen nem térhetünk ki. Viszont felhívjuk munkatársaink figyelmét, hogy a Megyei Könyvtár módszertani füzetei segítséget fognak nyújtani feladataik ellátásához. A mozgalom eredményessé, hasznossá tétele /többek között/ ezek ötletes, öntevékeny felhasználásán fog mulni.

- + - + -

ÖSSZEFOG A LAKOSSÁG

A KÖNYVTÁR ERDEKÉBEN

A seregelyesi könyvtár alapjait a felszabadulás után mutatkozó

- 7 -

OLVASÓCFOBORZÁS
AZ IFJUSÁGI RÉSZLEGBEN

A gyermekek könyvtári taggá szervezése, mivel fel kell bennük támasztani a könyvvel kapott ismeretek kívánásait és tudatosítani kell az erre vonatkozó lehetőséget/, összetett, a határainál számukra élőbb, közvetlenebb propagandát igényel. Ez pedig az ifjúsági könyvtár aktivitását követeli, aminek eredménye Dunaujvárosban 106 beiratkozó az utolsó negyedév másfél hónapjában.

Két verseny-rendezvényvel hívtuk föl a figyelmet a könyvtárra. Olvasószerző mozgalmat indítottunk, s az ígért jutalom reményében, de saját buzgalomtól vezérelve is számos új olvasót szerveztünk a gyerekek. A győztes - kiütöző eredmény ugyan, de megemlítem - 36-ot. A mozgalmat most kiszélesítjük és folyamatosá tesszük, mindenki, aki tíz beiratkozót hoz, könyvjutalmat kap. Ugyanakkor a vetélkedés elevenségét is biztosítani kell, összehasonlítási alapot teremteni /táblázaton/, hogy állandóan figyelni tudják egymás eredményeit.

Irodalmi rejtélyverseny volt a másik rendezvény. Tizenhét kép alapján kellett megállapítani a szerzőt és a címet. Ezzel részint a gyerekek olvasottságát kívántuk felmérni, részint az olvasás intenzitásáról, az élmény maradandóságáról akartunk képet kapni. 350 olvasóból 80 kért nevezési lapot, beadni csak 40 merete - a többi nem bizott megfejtésében vagy nem is tudott mit beírni -, s hárman értek el 17 találatot.

Mindkét vetélkedő eredményhirdetése és a jutalomosztás együtt történt. Erre az alkalomra meghívtuk Szász Eta előadóművészt, aki koncertje során a gyermekek számára vonzó-izgalmas keretet adott az estnek. Kb. 600 általános iskolás jött el, s a - közvetlen, tehát leghatékonyabb - személyes élmény hatására többen beiratkoztak az ifjúsági könyvtárba.

Gubancsik Béla
csoportvezető
Dunaujváros

MAGYAR KÖNYVTÁR

Éveken keresztül egyetlen község volt a megyében, ahová nem terjedt ki az állami közművelődési könyvtárhálózat: a dunaujvárosi járásban fekvő Beloiannisz.

BELOIANNISZ az ország egyik legsajátosabb községe. 1951-ben alapították a görög szabadságharc külföldre menekült harcosai. Ennek megfelelően a lakosság zöme /kb. egyenlő arányban/ görög és macedon anyanyelvű. Magyarok csak 1956 óta laknak nagyobb számban a faluban, de ma is csak mintegy 20%-át alkotják a lakosságnak, amely az 1960-as népszámlálás idején 1629 fő volt.

MŰVELŐDÉSI SZEMPONTBÓL a községet a görög emigráns szervezet látta és látja el. Ez az ellátás azonban természetesen a görög nemzeti kultúra továbbélését biztosítja, ami pl. könyvtári szempontból azt jelenti, hogy a szép partházban elhelyezett könyvállomány túlnyomórészt újgörög nyelvű művekből áll. Mivel azonban az utóbbi években viszonylag jelentős számú magyar néposzeg is települt a faluba, egyre sürgetőbbé vált, hogy valamilyen megoldást találjunk ennek a könyvtári ellátására is. Ugyanakkor a magyar nyelvű könyvtár a magyar tanítási nyelvű iskolába járó görög és macedon ifjúság művelődését is biztosabb alapokra helyezi, hisz természetes, hogy a szocialista országok újgörög vagy macedon nyelvű könyvkiadása a kiadott művek számát és a választékot, a sokoldalúságot tekintve nem mérkőzhet az évente kb. 3.000 műből álló magyar könyvtermeléssel.

A PROBLÉMA MEGOLDÁSÁRA a fenti szempontok alapján - ez év őszén került sor. Egyelőre a művelődési autó könyvtára telepített kölcsönzőállomást a Beloianniszba: október 23-án vette át a 101 kötetnyi induló könyvállományt Pliakasz Micsiosz, a görögkönyvtár vezetője, és Tóth Mária tanárnő, aki az iskolai könyvtárat kezeli.

Kezdetnek elég ennyi könyv is ezen a településen, hisz a könyv-

tári munkának elég sok nehézséggel kell itt megküzdenie - a nyelvi korlátokon kívül is. Így az egyik legnagyobb probléma az, hogy a magyar /felnőtt/ lakosság szinte kivétel nélkül Budapesten vagy Dunaujvárosban dolgozó bejárómunkásokból áll, s ez a réteg kulturális szempontból országszerte szinte fehér foltot jelent. A könyvtári munka alapjai mindenesetre létrejöttek, mégpedig úgy, hogy a száz kötet mögött /figyelembevéve a rendszeres állománycsere lehetőségét/ rendelkezésre áll az autókönyvtár teljes, jelenleg mintegy 1.200 kötetes anyaga, s a Megyei Könyvtár szakmai-módszertani segítsége.

A DUNAUJVÁROSI Városi Könyvtár munkatársai ugyancsak figyelemmel kísérik a kölcsönzőállomás tevékenységét. Lengyel Erzsébet járási instruktor a kölcsönzés megindulása után egy hónappal ezt jelentette a Megyei Könyvtárnak: "A könyvek iránt van érdeklődés. Máris olyan kívánságot tolmácsolt a könyvtáros, hogy először megjelenő könyveket is kérnek az olvasók, mert Jókait, Mikszáthot, stb. már nagyrészt ismerik. Görögök és magyarok egyaránt viszik a könyveket".

A MUNKA MEGINDULT Beloianniszban is, az érdeklődés felébredt, az olvasómozgalom kibontakozóban van. Reméljük, hogy a kölcsönzőállomás szép eredményekkel fog hozzájárulni a község népművelési feladatainak ellátásához.

- + - + -

UJ KÖLCSÖNZŐÁLLOMÁSOKAT

létesített a művelődési autó Rákhegyen és Igarpusztán /Fehérvárcsurgó/, Kishörcsőkön és Belmajorban /Káloz/, Kiskarácsonyban /Nagykarácsony/ és Beloianniszban. A kölcsönzőállomások kezelői: Béres Mária, Nyikos Julia, Tóbel István, Rigó Jó zsefné, Nyuli Ferenc, Pliakasz Micsiós.

- + - + -

Fejlődnek a bicskei járás könyvtárai

- MÁNY:** Az új művelődési otthonban klubszerű, szabadpolcos könyvtárhelyiséget rendez be a községi tanács. Erre a célra 8000 Ft-ot fordít a községfejlesztési alapból. Az olvasószoba könyvelmes műanyag-kárpitozású székeket kap.
- TABAJD:** A községi tanács saját erejéből /részben megtakarításból, részben társadalmi munkából/ végzi a könyvtár polcosítását, mely így a szabadpolcos kölcsönzési rendszerre térhet át.
- VEREP:** A verebi Új Élet Tsz a lakosság jobb könyvellátása érdekében az egész könyvvállományát /153 kötet új könyvet/ átadta a községi könyvtárnak. A TSz vezetősége ígéretet tett arra, hogy a kulturális alapból továbbra is támogatni fogja a könyvtárat.

/Rohács Ervin/

VEZETŐVÁLTOZÁS történt két járási könyvtárban. Sárbogárdon Szabó Istvánné utóda Imre László járási instruktor lett; Mórban Schmidt Gyula eltávozásával megüresedett könyvtárvezetői állás még betöltetlen.

ÚJ FŐFOGLALKOZÁSÚ KÖNYVTÁROSOK a megyénkben: Gubancsik Béla olvasószolgálati csoportvezető, Dunaujváros; Schul Éva járási instruktor, Sárbogárd; Tankó Csaba járási instruktor, Mór; Ruzsicska Mária községi könyvtáros, Serégélyes.

E M L É K E Z T E T Ó

Néhány fontos évfordulóra hívjuk fel munkatársaink figyelmét. A jegyzéket a községi könyvtáraink állományának figyelenbevételeivel állítottuk össze abból a célból, hogy - lehetőségeikhez mérten - kiállításokkal, esetleg kisebb-nagyobb rendezvényekkel emlékezzenek meg róluk.

J A N U Á R .

1. Petőfi születésének 139. évfordulója /1825./
15. Molière születésének 340. évfordulója /1622./
21. Lenin halálának 38. évfordulója /1924./
27. Ady halálának 43. évfordulója /1919./
31. Tolnai Lajos születésének 125 évfordulója /1837./

F E B R U Á R .

7. Dickens születésének 150. évfordulója /1812./
10. Puskin halálának 125. évfordulója /1837./
26. V. Hugó születésének 160. évfordulója /1802./
27. Steinbeck születésének 60. évfordulója /1902./

M Á R C I U S .

5. Gogol halálának 110. évfordulója /1852./
14. Marx halálának 79. évfordulója /1883./
22. Goethe halálának 130. évfordulója /1832./
23. Stendhal halálának 120. évfordulója /1842./
23. Capek születésének 75. évfordulója /1887./
25. Bartók születésének 81. évfordulója /1881./
28. Gorkij születésének 94. évfordulója /1868./

Készült 300 példányban,
a Székesfehérvári Megyei
Könyvtár házi sokszorosí-
tójában. A címlap-terv
Galántai György
munkája.

Felölős kiadó: Dr. Csonger Endréné